

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

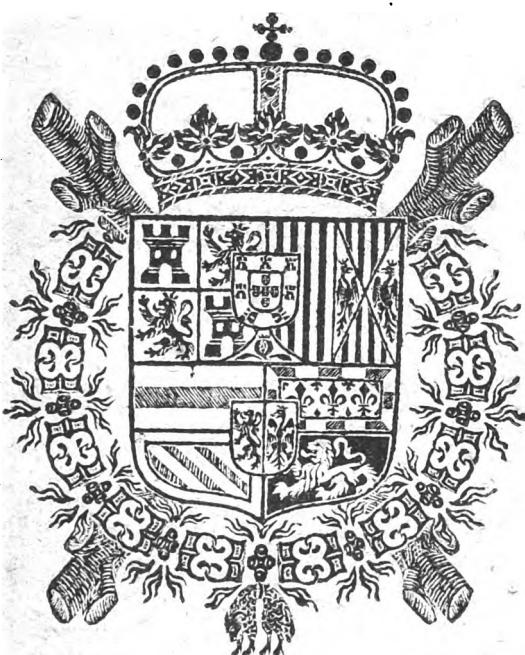
B
1146
J.R.

B
1146

PLACCAERT

OP

T'STVCK VAN DE IACHTE,
IN HET LANDT ENDE GRAEF.
SCHAP VAN VLAENDEREN:

T O T B R V S S E L,

Op de Weduwē H V Y B R E C H T A N T H O O N, dict Velpius, ghe
swozen Boeck-drucker van den Houe/ woonende in den
gulden Arend op t Hof, 1631.

0465

DEN CONINCK.

lieuen ende ghetrouwben die
President ende lypden van onsen Rade in
Vlaenderen/ salutē ende dilectie. Alsoo
ghy naer date der naerder verklaringhe
tuwen versoecke ghedaen by de Eerest
Hertogen op den eersten Julij 1619. van
haer-lieder Ordonnatie op 't stück van
de Tachte by placaerte van den lesten
Augusti 1613. hebt by diuersche brieuen ende gheschriften te
kennen ghegheuen daer by noch niet volkomelijck voorsien
te zijn aen eenighe poincten by de selue brieuen ende ghe-
schriften vooren gehouden / soo oock ghedaen is geweest
by diuersche brieuen / requesten ende memozialen aen ons
ghepresenteert ende ouer-gegeuen van wegen onsen Opper-
Iagher van onsen lande van Vlaenderen / ende van onsen
Opper-valckenaer / nopen de gherechticheden van d'een
ende d'andere/ende dat ter diere oorsaecke eenighe processen
gheresen zijn / soo tuschen den voors. Opper-valckenaer
ende Opper-iagher als andere partyen. Soo hebben w
snaer dien al het selue met vele bewissen daer toe dienende/
wel ende rijpeliijk ouersien ende gheexamineert is geweest
by onse seer lieue ende ghetrouwē die Hooft-President ende
lypde van onsen Secretē Rade) willende daer inue versien/
ende benemen alle oorsaecken van doorder mis-verstandt/
zwaricheden ende processen / goet gheuonden hedent date
deser/ recht doeude tuschen de voors. partyen/onder andere
by sententie ende reglement nopen de zwarecheden gheres-
sen op de gherechticheden ghepretendeert by onsen voors.
Opper-valckenaer ende Opper-iagher respectuelijck ende
andere poincten daer af dependerende / oock regard gheno-
men hebbende op 't ghene by s desen aen-gaende is voors.

ghehouden gheweest / te doene diuersche verklaringhen die-
nende tot naerdere betooch van onse intentie / nopende de
poincten begrepen by de voors. voor- gaende Ordonnantie/
ende verklaerte van den lesten Augusti 1613. ende den eersten
Julij 1619. est voorts alsoo onsen wille is dat 't voors. Plac-
caert van den lesten Augusti 1613. strictelijck achter-volcht
ende onder-houden worde in onsen lande ende Graef-
schappe van Vlaenderen / mits de restricthen ende verklaren
begrepen soo by de voors. Ordonnantie van den eersten Ju-
lij 1619. als by het voors. reglement van desen daghe. Soo
hebben wyp by aduisje van onse voor-noemde seer lieue ende
ghetrouwne Hoofst-Président ende luyden van onsen secreten
Raade tot meerdere verklaringhe goet gheuonden te doen
stellen by forme van Placcaertte de poincten ende articolen
hier naer volghende / wensende in effectie de ghene begrepen
soo by het voors. Placcaert van den lesten Augusti 1613. als
de voors. naerdere verklaringhe van den eersten Julij 1619.
mits 't ghene dat wyp goedt gheuonden hebben daer toe aen
ofte af te doen / soo wyp al 't selue verstaen ende ordonneren
te moeten strictelijck onder-houden ende achter-volcht te
worden in ons voors. landt ende Graef-schap van Vlaenders-
ren / met de poincten voorder begrepen by het voors. von-
nisje ende reglement heden ghegheuen / de welcke tot dien
effecte sullen oock in 't epnde deser by-gheuocht worden/
waer mede de voors. Ordonnantie van den lesten Augusti
1613. ende naerdere verklaringhe vanden eersten Julij 1619.
sullen cesseren ende onder-blyue in 't regard van ons voors.
landt ende Graef-schap van Vlaenderen / in al het gene dat
by dese niet en wordt hernomen,

I.

In den eersten hebben wþ verboden ende verbieden dat niemant wie hþ zþ/hem veruoordere te schieten/jaghen/ noch garen te spannen oft andersint s/ naer herten/ hins- den/ wilde zwijnen/ lepen/ coddaerden / reeden/ oft andere roode oft zwarte beesten / van wat specie die moghen zijn/ binnen onse vþre wouden/boschen/waranden/oft een halue mifle daer ontrent/ 't welck is het begriþp van hunne duwieren/ daer de wilde beesten hun aës haelen / op pene van rachentich guldens voor elcke gheschoten/ ghejaechde/ghe- liche of genomen beeste/ den gulden gere kent tot twintich stuivers Vlaemische munte.

II.

Ende soo verre iemandt hþ onbehoorlijcken middel oft maniere eenighe van de voors. beesten schote / oft name elders buren onse vþre wouden / boschen / waranden/ oft hunne duwieren/die sal verbeuten twestich gelijcke guldens.

III.

Ende op dat de palen van onse vþre wouden / boschen/ waranden / ende van hunne duwieren moghen bekent wþden/ wþ ordonneren aen onsen Opper-jager dat hþ de selue doet af-steken ende bewissen met paal-steen en oft andere sielijcke teecken.

IV.

Eselue sullen oock moghen doen alle onse Bassalen ende Ondersaten die eenige vþre wouden/ boschen/ waranden/ ende gheprivilegeerde jacht hebben / eude daer van ouer-

ghegheuen hebben hunne titulen achter-volghende 't Plac-
caert van de Eerts-Hertogen van den neghen-en-twintig-
richsten Novembris 1611. aen de welcke wij in dit regard
ende van allen voorsderen vrydom die sy souden mogen heb-
ben sullen tot hunuen versoecke doen geuen acte in-houdende
de verklaers van den seluen vrydom/ daer van ieghelyck in
zijn quartier sal waerschouwen onse Officiers ende Secom-
mitteerde in 't stück van de Jachet / latende niet-te-main in
hun gheheel die rechten / vrpheden ende priuilegiën h̄p ons
hier vozen gheconfirmieert / ende sullen onse Dassalen ende
Ondersatēn die recht hebben van vrepe wouden / boschen
ende waranden/ ende van de mis-doenders te straffen hun
moeten reguleren achter-volghende dese onse Ordonnancie.

V.

Ende aen-gaende de ghene die pretenderende hun toe te
kommen gelijcke vrphede/ recht/ oft priuilegie/ tot noch toe
niet en hebben ouer-ghebracht hunne titulen ende bewissen/
volghende het voors. Placcaert van den neghen en-twintig-
richsten Novembris 1611. sullen al-noch vermoghen ende
gehouden zijn 't selue te doene/ ende de voors. titulen ende
bewissen ouer te brengen in handen van onse lieue ende ges-
trouwe Charles de la Faillé / Secretaris ordinaris van
onse Kaden van State ende Secreten/ ende dat binuen dy
maenden naer de publicatie deser / op pene van des verste-
ken te blisjuen / ende te verliesen de voors. rechten / priuile-
giën ende vrpheden van als-nu voor als-dan / sonder ander
sententie oft verklaers.

V.3.

Maer wij en verstaen niet dat de macht van de mis-
doenders te straffen hier vozen toe-gelaten aen de Dassalen
ende

ende Ondersaten hebbende vry wouden ende gepriuilegeerde jacht toe komt de gene die alleenelijck recht hebben van simple warande ghelyck by de negenste ende chienste artikulen der Placcaerte van den lesten Februarij. 1545. gescht ende verblaert is/ soo wyl ander-mael segghen ende verklaren/ maer dat de remisse ende correctie van de ghene die op de voors. waranden sullen mis-bruyickt hebben/ sal blijuen aen onse ghecommitteerde/ ghelyck sp die voorziets gehadet hebben.

VII.

Ende hoe wel dat alle honden behoorden gebannen ende gehouden te zijn vrye vrye wouden / bosschen ende waranden/ nochtans niet willende dat onse goede Ondersaten beschadiche worden in hunne granen ende vruchten/ soo laten wyl toe ende consenteren eenen iegelycken woonende in onse vrye wouden / bosschen ende waranden / ende hunne duwieren/ te mogen houden rekels/tot bewaernisse van hunne hunsen/beesten ende granen / behoudens dat sp hun de achterste zenuwen sullen doen koxen/ ende altijts doen dragen een kenne van onder-haluen voet lanck/ op pene van te verheuren dyp guldens.

VIII.

¶ selue sullen doock doen de ghene die ordinaerlijck frequenteren de vrye waranden oft hunne duwieren/ op gelijke pene / maer de passanten met hun hebbende honden toe haerder dessentie en sullen daer toe niet gheobligeert wesen/ dan wel de selue honden te lepden in lafzen ter wijlen sp de hooch. wouden/ waranden oft duwieren van dier sullen passeren/ op de selue pene.

Item

F.

Item verbieden ende interdiceren wel expreßelijck eenen ieghelycken woonende in onſe vrype wouden/ bosſchen/ wa- randen/ hirne duwieren oft daer ontrent/ gheen auhoriteyt hebbende om te jaghen/ in hunne hupsen te moghen hebben eenighe garens/ sacken/ stroppen/ bündels/ oft dier-gelijcke instrumenten/ om te vangen eenighe wilde beesten/ op pene van de selue te mis-beuren bouen de boete van dertich guldens/ ten ware dat ſp hadde eenighen last van te jaghen in de dooſ. vrype wouden/bosſchen ende waranden/cot weleken op ſien hun t' selue toe-ghelaten ware.

G.

Item willen ende ordineren dat de repſende luiden paſſerende by daghe door onſe vrype wouden/ bosſchen ende wa- randen met buſſen/ piſtolen/ bogen/ oft andere dier-gelijcke wapenen/die beuonden sullen worden bumpten den ordinari- ſeu ende ghemeuuen wech gheweken te zijn/ sullen mis- beuren de wapenen ende rhien guldens/ ende by nachte het dobbel/ waer onder wpt niet en verstaen te begrijpen de paſſaigers die in onſe vrype bosſchen ſouden moghen bumpten we- ghe verdoelt zijn.

H.

Verbieden daer-en-houen eenen ieghelycken die hem houdt in onſe vrype wouden/ bosſchen/ waranden/ ende hunne du- wieren / te draghen oft te hebben in hunne hupsen de dooſ. wapenen/ op pene van te verbeuren twintich guldens/ ten ware met oordloſ van ons ofte onſe Commiſſen/ tot oorsaekē van eenich perijskel oft andere merckelijcke redenē.

Sullen

XIIII.

Sullen niet te min hunne wapenen moghen stellen in handen van den Officier der plaeſte om aldaer bewaert te worden / ende de selue te ghebruncken d'occasie sulx vereſſchende / oft als 't hui ſal worden beuolen.

XV.

Verbieden dock eenen irgheliſchen wie hy zyn / eenighe eruen oft gronden van onſe vrye wouden / bosſchen ende waranden / oft hunne duwieren te verkeeren tot acker-landen / weyden / oft andere nature / dan tot bosch / oft de selue upt te roepen ſonder onſen oorlof / oft van die van onſe Fiancien oft Rieken-kamer / op pene van criminelijck oft ciuiliſch gheſtrافت te worden / naer den hepsch van de ſaecke / bouen de vergeldinge van alle onſe ſchaden ende intereſten.

XVI.

Ende om te bethouuen de ſorghe die wy draghen tot de bewaerniſſe van de Jacht / ſoo in onſe vrye woudē / bosſchen / waranden / als andere plaetſen / ſteden enide heerlijckheden / Wy hebben verboden ende verbieden mits desen / ſoo wel aen onſe Officiers ende Ontfanghers / als aen die Gecommitteerde van onſen Opper-jagher ende Opper-valckenaer / ende alle andere / gheenderleyn jacht te verpachten / t'zyn van patriſſen oft ander wilt / onder wat pretext dat het zyn / t'en ware door onſe expreſſe permiffie.

XVII.

Item dooy dien dat hy de voor-gaende Placcaerten (naamlijck hy die van den jare 1571.) niet alleenelijck en zijn
W ghe-

gheordonnert groote penen tegen de Schutters/maer oock
beloost vergeldinghe aan de aen-brenghers / wp ordineren
ander-mael aan onse voors. Commisen goede toe-sicht te
nemen op de voors. Schutters / ende de selue zwaerlijck te
doen straffen ten exemple van andere.

X V I.

Welcke straffinghe wp verstaen dat sal ghedaen worden
in deser manieren : te weten / dat de ghene die beuonden sal
worden ghewoon te zijn professie oft sijn werck te maecken
van wilde beesten te schieren met busse / pistole / boghe / oft
anderssints onbehoozlijck/ende ghekalengiert geweest heb-
bende r'selsde niet en laet / sal ghestraft worden met confisca-
tie van sijne goederen / meublen ende immeublen / hy al-dien
sp volghende de costypmen der plaetsche confiscabel ziju / ende
daer-en-bouen sal ghesonden worden op de galepen / oft an-
derssints ghestraft naer den heysch van de saerke / oft na dat
hy dickmael sal hebben mis-daen.

X V I I.

Ende de ghene die in ghelyck misdaet sullen beuonden
worden/sonder nochtans daer van professie te maecken/ sul-
len voor elcke roode oft zwerre beeste betalen soo vele als
hier vozen in het eerste ende tweede articule ghesepdt is.

X V I I I.

Ende op dat de Wilt-schutters soo veel te eer ende beter
moghen ghestraft worden / wp ordineren ende statueren bp
dese te ghenwoerdighe / dat si hy onse voors. Ghecommis-
teerde oft hunne Stadt-houders ouer al sullen moghen ge-
uanghen ende gearresteert worden / soo binnen de steden als
buiten

bunten op de dorpen / ende ten platten lande te weten / in
de plaetsen ons toe-hoerende / by onse Gecommitteerde als
leuenlyck ter seclusie van alle andere Officieren / ende in die
van onse Dassalen / soo Pandt-Heeren / als andere hebbende
hooghe middelle ende lege jurisdictie / by preuentie / sonder
dat onse voors. Dassalen ym hier inne sullen moghen doen
ost gheuen eenich be leth / maer ter contrarien / dies versocht
zijnde / sullen gehouden wesen te doen ende gheuen onse Ge-
committeerde alle hulpe ende brstandt / op pene van arb-
trale correctie / ende onse indignatie.

X X.

Ende om de voors. Wilt-schutters ende delinquanten
lichter te ouer-winnen / by willē dat alser sal wesen thoon /
ost apparente presumptie teghen iemant / van genomen oft
ghelycht te hebben eenich wilt / onsen Opper-jagher ende
Opper-valckenaer / huine Stadt-houders ende Officieren
sullen sijn hups moghen visiteren / om te sien ofter egheen
vleesch/vellen oft geweven van wilde beesten in souden zijn /
ost oock eenighe instrumenten om de selue te vanghen oft
schieten / ende in dien sulcx bevonden wort / sullen die tegen
hem procederen naer de ghelegenheit van sijn mis-daet /
wel verstaende dat sulck oudersoeck niet en sal gheschieden
by nachte / dan ter assistencie van den Officier / oft een van
de Schepenen oft Mannen van Leene van der plaetse.

X X.

Verbieden oock eenen iegelijken / van wat staet oft co-
ditie hy zp / wetentlyck te ontfanghen van de voors. delin-
quanten / huine assistenter oft andere / de voors. wilde bee-
sten oft venesoen / de selue te verkoopen / te distribueren / ghe-
bypc.

bijticken/ oft daer van te disposeren/ op pene van te verberen voor d'eerste repre chien guldens.

XXII.

Verbieden insghelycx alle Pastep-backers / Weerden/ Tappers/ Cabarettiers/ Voorkoopers/ Poilliers/ ende alle andere van gelijcke conditien te derkoopen sulck venesoen/ heymelijck oft in't openbaer / op pene van insghelycx te verbeuren voor d'eerste repre chien guldens.

XXIII.

Item hebben gheordineert ende ordineren / dat soo dicks-wils als sy versoeche sullen worden dooz onse Gheconimie-teerde/ hunne Stadt-houders oft hunne Officieren / sy sul- len schuldich zijn te verklaren hoe ende van wie sy gecocht hebben t'venesoen / d'welck in hunne hupsen sal beuonden worden/ op pene voors. ende confiscatie van t'voors. vene-soen.

XXIV.

Aen-gaende het wilt komende van de rechten des Ja- gher's oft gepermitteerde jacht/ oft wel van Heerlijcheden daer de Heeren vry ende gepriuilegeerde jacht hebben/ men sal t'selue voort-aen niet meer moghen verkoopen aan de Pastep-backers/ Weerden/ Tappers/ Cabarettiers/ Voor-koopers/ Poilliers/ oft andere ghelycke in hunne oft andere hupsen/ brytten de poorten van de steden/ maer alleenelijck op publicke merckten / oft voor de stadt-hupsen van de steden oft vrypheden van onsen voors. lande/ al-waer t'selue wile sal moeten ghestapelt oft te koope gestelt worden/ te weten/ voor den noen dan den neghen tot elf urenen / ende naer noen van den dixje tot vijsurenen/ sonder elders veruoert te mogen worden/

worden/ van naer de voors. ure van de mercke/ op pene van
confiscatie van het voors. wilt/ ende van dyp guldens.

XXIV.

Ende naer den voors. tijt sullen de Verkoopers selue in
persoon t'voors. wilt/ dat sy daer-en-tusschen niet verkochte
en sullen hebben moghen dragen door de gheheele stadt ofc
plaetse/ daer t'selue sal ghestapelt oft te koop gestelt geweest
zijn/ maer en sullen t'selue niet mogen doen stellen ofte drag-
gen te verkoopen door andere/ op pene van te betalen de self-
ste amende die sy souden mis-beuren by al-dien sy t'selfde
niet en hadden ghestapelt oft te koope gheskelt / in der voes-
ghen als hier boven is gheordonneert.

XXV.

Sullen niet-te-min onsen Opper-jagher ende Opper-
valckenaer oft hunne Stadt houders/ ten aen-sien van onse
Jaghers / ende voorsoo vele raeckt het recht dat hun toes-
komt van t'voors. seide wilt/ hier in moghen dispenseren on-
der hunne handt-reecken / soo wanneer sy t'selue t'onsen
dienste sullen vinden te behoozen.

XXVI.

Item hebben verklaert ende verklaren hy desen/ dat due-
rende den tijdt dat de jacht verboden is / niemandt eenich
wilt oft gheuoghelte en sal moghen te koope dragen/ op pe-
ne voors. ende confiscatie van t'wilt ende gheuoghelte/ t'en
ware dat t'selue quame van t'recht toe behoozende onse Jas-
ghers/ volghende de Ordonnantie daer op ghemaect.

XXVII.

Ende alle de ghene die toe-ghelaten is wilt te merckt te draghen / en sullen t'selue niet moghen doen dan in't openbaer / op pene van ses guldens / in-dien het komt van toe-ghelaten jacht/ oft recht van de Jagers/ ende twintich guldens in-dien het niet en komt vange permitteerde jacht/ oft recht van de Jagers/ te mis-beuren soo by de dragers / als de ghene die het sal ghesonden hebben.

XXVIII.

Item verbieden eenen ieghelyck achter lande te draghen bussen oft pistolen geladen met saet / groot oft kleyn / op pene van viij guldens.

XXIX.

Wel sullen de passanten hun bussen oft pistolen moghen laden met een loot/ende niet meer/sonder het selue te mogen klieuen knups-wijs/ oft anderssincs/ op de pene voors.

XXX.

Ende alsoo de jacht die onse Bassalen ende Ondersaten dies recht hebbende toe-gelaten is/ hun alleenelicke behoocht te dienen om den rijd te passeren / sonder de selue te mis-hupcken/hoe wel onse inepninge niet en is hen te bene men het exercitie van diere / soo verstaen wy nochtrans dat sp die niet en sullen ghehupcken dan in bequaem saisoen / by de bequaemste middelen daer toe dienende / ende in plaetsen daer't niet en is verboden met winden / bracken oft jachtes honden/ en de groote trompe/ soo dat het yn hair niet hair/ ende plupum niet plupum / t'welck-men in sommige plaetsen noemt

doemt Edel-jacht / ten ware dat sy hadden b'reeder ende ex-
pres priuilegie ter contrarien.

XXXI.

Hoo w' oock niet en verstaen te verdraghen de ghene die
saghen met sommighe lassen van winden ende een kleyn
trompe in hunnen sack/maer dat de ghene die alsoo gesjaecht
sullen hebben ghecondeyneert worden in dertich guldens.

XXXII.

Item by aldien iemant eenich wilt hadde op-ghedaen in
geooyloofde ofte niet verboden plaerse/ende dat veruolgen-
de met volle jacht / t'selue quaine te wiinen eenich wout/
bosch/ warande/ ofte andere plaerse/daer den Jagher niet en
soude toe-ghelaten zijn te saghen/ in sulcken gheualle sal hy
sijne trompe hangen aen den eersten boom die hy in sulcken
plaerse oft bosch binden sal/ ende dat gedaen zijnde/sal vry-
lijck de beeste moghen veruolgen/ andersintg sal verbeuren
dertich guldens.

XXXIII.

Maer in-dien den voors. Jagher ende de honden de bees-
ste eens hadden verlaten/ al waert dat den Jagher de selue
daer naer in de voors. plaerzen vont / hy en sal die niet meer
moghen veruolghen/noch doen op-staen / op de voors. pene
van dertich guldens/ ten ware dat hy koste veruolghen het
speur daer hy sijn rijs gheolate hadde.

XXXIV.

Item onse Vassalen ende Ondersatelen hebbende priuile-
gie van te saghen alderhande wilt ende gheuogelte in hunne
Heer-

Heerlijckheden sullen de selue vphelijck moghen ghebruycken
in hun saisoen / ende verbieden alle andere die daer
gheen priuilegie toe en hebben aldaer te jaghen / op pene
van dertich guldens die betaelt sullen wordē aen onse Com-
misen/ maer in-dien onse voors. Bassalen hebben vze wou-
den oſt waranden de voors. amende sal wesen tot hunnen
profijte.

XXXV.

Waer dooz wpt nochtans niet en verstaen te prejudicieren
het recht d'welck ons toe-komt van seluer in persoone oſt
dooz onsen Opper-jager/ Opper-valckenaer/ oſt hunne ge-
neraele Stadt-houders / ende voor onsen hupſe te mogen
iagen oſt vlieghen / in sulcke wouden waranden ende heer-
lijckheden / daer ende alsoot ons' ende onsen voornoemden
Opper-jagher / Opper-valckenaer oſt hunne Lieutenant
generael goet duncken sal.

XXXVI.

Item soo verre iemants hont verbete eenighe roode oſt
swerte heeste/ oſt reede / ende binnen vier-en-twintich uret
naer dat hyt sal geweten hebben/onse Commisen/ oſt hun-
ne Stadt-houders daer van niet en aduerteerde / sal mis-
beuren voor elcke van de voors. doode beesten dertich gul-
dens.

XXXVII.

Ende by aldien sijne wooninge soo verre ghelegen ware
van die van onse Commisen oſt hunne Stadt-houders/dat
hy binnen den voors. tijde hun daer van de wete niet en
konſte ghedoen / sal in sulcken gheualle gheexcuseert wo-
den van de voors. amende / midts doende blijsken van sijc
debouir ende nerstichept.

Iem

X X X V I I I.

Item als eenighe wilde beesten gheschoten/verbeten/ oft
anderstints ghestoruen sullen ziju/ niemande en sal die mo-
ghen lichten van onse Ghecommitteerde in't stuck van de
Iacht/oft hunne Stadt-houders diese inde voor-leden tijden
Ghelicht hebben/ op pene van te verbeuren thien guldens/
Ende sal sulcken wilt gheleuert worden aen de ghene die van
Onsent wegen macht ende last heeft daer van te disposeren.

X X X I X.

Item soo verre hem iemandt verboorderde hasen oft
Konijnen te vanghen/kloppende op de hagen/op de sneeuw/
Oft met bundels/ oft wel dat hy die schote op hunne legers
Oft anderstints/sonder iacht van honden ende trompe/ die
Sal verbeuren voor elcken hase oft konijn dat hy alsoo ghe-
schoten oft gheuanghen sal hebben / vijs guldens.

X L.

Ende t'zp hy eenighe vanght oft niet wessende op t' stuck
beuonden/ oft daer van verwonnen/ sal verbeuren ghelische
vijs guldeus.

X L I.

Item soo wie eenighe hasen oft konijnen sal vanghen in-
der manieren voors. oft met furetten in onse vrye wouden/
boschen/waranden/oft hunne duwieren hy nachte/ sal mis-
beuren twintich guldens voor elcken hase oft konijn/ ende
soo dickwils als hy beuonden oft gheconuinceert sal wor-
den gheuangen oft ghesaecht te hebben / al waert oock soo
dat hy niet gheuangen en hadde/ ende sal daer-en-bouen ar-
bitraijck ghestrafte worden/ ende diese hy daghe sal geuan-
ghen oft ghesaecht hebben sal misbeuren thien guldens.

X L I I.

Wel sullen onse Bassalen de selue moghen vanghen met
garen ende furetten in hunne eighen heerlijckheden.

C

Dan

X L I I .

Van ghelycken sullen alle particuliere daer toe gheprivilegierde
legeert zijnde de selue moghen vanghen / als sy die sullen
vinden op hun enghen lant/ bumpten onse vrye wouden/ bos-
schen / waranden/ ende hunne dulwieren.

X L I V .

Ordonneren voorts ende verbieden dat niemant ten wa-
re onsen Opper-iager om onsen dienst / en sal moghen iagen
oft eenighe honden lepden bumpten lasse oft koppеле/ t'sy ont-
te jaghen oft anderssints van den eersten dach van Meerte
tot den xv. Augusti / op pene van te misbeuren vijf gul-
dens/ ende daer en bouen te betalen de schade die hy in de
granan oft anderssints soude moghen ghedaen hebben.

X L V .

Ende want voor de ghene die de sacht moghen ende wel-
len hanteren/ noodich zijn honden daer toe dienende / wv
hebben hun toe-ghelaten ende lateu toe by dese tegenwoor-
dighe/dat sy die sullen moghen houden om hun daer van te
dienien.

X L VI .

Verbiedende de Landts-luyden ende alle andere onghes-
privilegerde eenighe sulcke honden te houden/ op pene van
te misbeuren vijf guldens voor elcken hont/ten ware dat sy
de selue hielden ten dieuste van hunne Heeren oft Heesters/
in welcken gheualle sullen die moeten doen teecken met
het teecken van hunne Heesters/ende t'selue teecken onder-
houden / op pene dat onse Commissen die sullen confisque-
ren t'onsen proffijte.

Item

¶ L V I I.

Item soo wie eenen edelen oft jacht-hondt quetst sal verbeuren eenen gulden/ ende daer-en-bouen ghehouden wesen den Meester daer van te voldoen.

¶ L V I I I.

Ende soo verre hy dien doodde/sal aen den Meester eenen ghelysken hondt gheuen/ oft anderssint s hem contenteren/ ende sal misbeuren dyp guldens.

¶ L I X.

Item soo wie eenen edelen oft jacht-hondt stelt sal den seluen wederom moeten gheuen in dien hy noch heeft/ ende in dien niet/ sal den meester moeten voldoen / ende sal oock misbeuren dyp guldens.

L.

Maer wie eenen hont stale dienende tot onse jagherije oft wolfs-jachte/sal verbeuren twintich guldens/ende de weerde van den hondt betalen.

L I.

Item soo wie eenen rekel stale sal hem wederomme moeten gheuen / oft den meester voldoen / ende betalen dertich stuivers voor amende.

L I I.

Item alsoo ons dickwils is verhoont gheweest dat verscherde Been-houders / Kupverters ende andere Ondersatzen woonende in onse landen van herwaerts ouer / houden

dogghen ende andere groote honden / die sy by daghe laten
loopen lancr de straten/ waer dooz dickmaels ghebeurt dat
sy onse bracken ende andere honden dienende tot onse jacht/
ende van onse Ondersaten/ bisten / wⁿ ordineren ende sta-
tueren dat niemant van wat qualiteit oft conditie hy zp/en
sal sulcken dogghen oft groote bijtende honden mogen hou-
den/ ten zp dat hy die by dage houde gesloten/gebonden oft
ghekerten / op pene van t'elcker repse te verbeuren ses gul-
dens / ende te betaleu de weerde van de ghequetste oft ghe-
minckte honden. Ende in gevalle iemant van onse Onder-
saten wiert ghequetst / den meester van alsulcken hondt sal
den Chirurgijn betalen met de nootelijcke kosten/ ende aen
den ghequetsten het dobbel vooz sijn smerte / oft sal hem al-
sulcken andere meerdere voldoeninge geuen als hem na den
hepsch van de saeke sal bevonden worden toe te komen/ la-
tende de kennisse van de contrauentien ende boeten begre-
pen by dit ende de vijs vooz-gaende articulen / oock aen de
Rechters van de plaezen by preuencie.

L I I I .

Item verbieden eenen iegelijcken lig-honden te houden/
op pene van confiscatie van dier/upt genomen die daer van
titule/privilegie oft genoechsdadm possessie hebben/die noch-
tans de selue niet en sullen mogen houden noch gebruiken
in onse vrye wouden/boschen/waranden/ oft haete duwie-
ren / op pene van te verheuren de honden ende dertich gul-
dens.

L I V .

De ghene die toe-ghelaten sal zijn lig-honden te houden/
en sullen die niet mogen gebruiken/van den eersten dach
van Meert tot den xv. Oogst / op pene als bouen in het
xliijij. artikel,

Aen-

L V.

Zen-gaende de jacht van den Bos ende van den Wolf/ alsoo die van allen tijden toe-ghelaten is geweest/ wpt laten de selue oock toe by dese teghenwoordige/ soo in den winter op den sneeuw/ als in ander saisoen/ behoudens dat sy aen gerecht worden ter presentie oft by consentie van onse Commisen die hier van ordinarisen last hebben / oft by die van onse Bassalen/ die priuilegie oft macht hebben te jagen niet volle jacht/ trompe/ ende goeden ghetalle van volck om den storm te maechken/ ende sullen de Jagers van elcken bos oft wolf alsoo gevangen hebben den loon oft salaris die van allen tijden daer toe gestelt is/ tot welcken eynde die Commisen/ oft die s last hebbende/ sullen jaerlijcx den wolfs-tocht doen/ ieghelyck in sijn quartier/ ende sullen de dorpen ende ghemeypnen gehouden zijn hun de mont-kosten te genuen/ sonder meer/wel verstaende dat dese jacht niet en sal geschieden dan by ordre van onsen voors. Opper-jagher oft sijnen Lieutenant Generael / ende sal den onkost van dier mate-lijck worden getauxeert by onsen voors. Opper-jager tot lasste van de dorpen daer die ghedaen sal worden.

L VI.

Maer in-dien iemant alleen bevonden worde in onse vrye wouden/ boschen ende waranden/ oft hunne duwieren/bu-ten de ghemeypne ende geslagen bane/ met busse oft dierge-lijcke instrumenten/ onder decysel van te vervolghen vossen/ oft woluen/ alsulcken persoon en sal niet geexcuseert zijn van de boete hier bouen gheordonueert.

L V I I.

Item alsoo w^p verstaen dat sommige hun vervoorderen
in de bosschen ende velden te maeckē groote kuplen/ grach-
ten ende wolf-putten / die s^p listelijck weten te decken met
mepen oft andersint^s ouder pretext dat s^p die souden ghe-
bruncken om den wolf te banghen / in de welcke nochcans
doock souden moghen vallen de wilde beesten / ia selfs onse
Jagers ende andere passanten/w^p hebben exprestelijck ver-
boden ende verbieden by desen eenen iegelijcken wie dat h^p
z^p/ al-sulcken kuplen / putten ofte grachten te maecken/ op
pene van te verbeuren derrich guldens.

L V I I I.

Ende oft daer eenige waren in de bosschen oft velden om
steen-kalck oft minen te trekken de ghene diese ghemaecte
hebben/ oft wel de gemepnts van de dorpen daer die gevans-
den worden/sullen de selue met haghen oft tunnen doen om-
singhelen/ op pene dat onse Commisen dat selfs sullen doen
t'hunnen koste / ende daer-en-bouen sullen s^p verbeuren het
doppel van de kosten die daer toe ghedaen zijn gheweest.

L X F.

Aen-gaende de edele vogelē/w^p hebbē geordonneert ende
gestatueert/ordoueren ende statueraen by dese tegenwoordi-
ghe/ dat onsen Opper-valckenaer oft sijne Commisen jaer-
lijcx sullen doen wachten allen de horsten van de voors.edele
vogelen/ als van hauinck/tessels/ sperewers/valcken/ smie-
rels/ende anderehant/oft loir-voghels/die bevonden sullen
worden in onse vrne wouden/ bosschen/ waranden/ ende els-
ders onder de heerlijkheden ende plaeisen ons toe behoo-
rende / ende dat s^p die doen banghen met eenen herbaren
Dalc-

Valckenaer / ter presentie van iemandt van hunne Officie-
ren.

L X.

Ende sal ieder van hun voor die vogels die sij vangen sul-
len hebbē alsulcke somme als onse Commisen met hun sul-
len accorderen / ende t'ghene sij ter dier oorsaeke sullen heb-
ben verschoten sal hun in rekeninghe ghepasseert worden.

L XI.

Welcke doghelen sij sullen leueren in handen van onsen
Opper-valckenaer oft sijnen Stadt-houder.

L XII.

Onse voors. Commisen oft andere macht hebbende de
voors. edele vogelen te vanghen en sullen geen oude mogen
vaughen / op pene van te misbeuren vijs-en-twintich gul-
dens.

L XIII.

Item soo wie schote oft name alsulcken edel vogel by oft
op den horst met busse/ pistole/ boghe/ garen/ klim-spozen/
verstroepde de horsten oft roosde de epers sonder consent
van onse Commisen/ sal misbeuren dertich guldens.

L XIV.

Verbieden alle Lants-lupden ende andere die sulcke edel
vogels/ verdoolt oft verlozen zijnde/sullen binden/ al waert
onder hunne hoenderen/dupuen/ oft andere ramme beesten/
die te schieten oft houden/ op pene van arbitralijck ghestrafst
te worden/ maer ordineren hun die te vanghen ende ouer te
brengen

brengen onse voors. Commissen/die hun voorz hunre moerte
redelijck sullen betalen.

LXV.

Verbieden oock wel expresselijck eenen ieghelyck te heb-
ben klim-spozen/ oft met de selue komme in onse vrye wou-
den/ boschken ende waranden/ oft hunne duwieren/ van den
eerste dach der maent van Maart tot den lesten van Oogst-
maendt/ op pene van elcke repse te verbeuren thien guldens
ende de klim-spozen.

LXVI.

Item ordineren dat geen Valckenaers/ Cacie-draghers
oft andere hebbende eenighe van de voors. voghels en sullen
moghen passeren door de Provincien van onse onderdanic-
hert/ sonder de selue vogelen aen ons oft onsen Opper-valc-
kenaer te presenteren/ noch uit de selue landen te gaen/ son-
der daer toe te hebben passepoot van ons oft onsen voors.
Opper-valckenaer / op pene van confiscatie van de voors.
voghelen ende van thien guldens.

LXVII.

Verbieden oock de voors. Valckenaers ende Cacie-dra-
ghers te nemen eenige hoenderen oft andere tam ghevogelte
sonder verlof van den enghenaer/ op pene van ses guldens/
ende als si eenighe sullen vandoen hebben/sullen de weerde
daer van moeten betalen/ende de landes-lipden sullen reci-
prokelijck die moeten verkoopen / voor relijcken prijs/ tot
onderhout van de voors. vogelen/ op pene van te verbeuren
thien guldens.

Oydons

LXIII.

Gydonneren voorts aen alle Officieren van de Opheden
ende dorpen daer soude moghen wesen passagie van de edele
vogelen die men noemt leggen/ (waer van onse Commisen
ter oorsaecke van de voorlede troublen gheene groote ken-
nis en hebben) dat iegelyckken van hun die sal aen-bringen
ende verklaren aen onsen Opper-valckenaer oft sijnen
Stadt-houder / om van onsent weghe daer inne gheordon-
neert te worden/ ghelyck wijsullen bevinden te behooren.

LXX.

Item soo verre eenighe daer toe recht pretendeerden/ wijs
ordonneneren dat sy sullen ouer-bringen in handen van onsen
voor-noemden Secretaris Charles de la Faille/ de titulen
ende munimenten by de welcke sy sullen willen alsulcken
recht bevestighen/ende dat binnen dyf maenden naer de pu-
blicatie deser / op pene van daer af eeuwelyck verballen
ende verstecken te blijuen.

LXXI.

Item verbieden alle onse Vassalen ende Ondersaten die
dese passagien souden moghen hebben/ eenighe valcken al-
daer ghevanghen zijnde / te verkoopen binnen oft buiten
onse voors. landen sonder eerst ende voor al de selue ghepze-
senteert te hebben aen ons/onsen Opper-valckenaer/ oft sij-
nen Stadt-houder daer toe ghestelt/ op pene van confiscacie
van de voors. valcken/ ende arbitrale straffe.

Item

LXXII.

Item by al-dien iemant hem verdoordert te schieten of
vangen eenige wilde zwanen/ faisanten/ patrijzen/ ende an-
dere diergelijcke/ met bogen/bussen/garen/stroppen/nacht-
tirassen/schilden ende peerde/steeck-garens/ sacken/ oft an-
dere diergelijcke inuentien/ sal verbeuren dertich guldens/
ende diese sal stoozen in hun broetsel in hoe-daniger voegen
dat het yn/ sal verbeuren het dobbel van de voors. amende/
ende sullen de boghen/ bussen ende instrumenten gheconfis-
queert zyn.

LXXIII.

Ende die niet sulcken garen/instrumenten/ oft verboden
inuentien sal bebonden worden/sal de selue verbeuren/ ende
twintich guldens voor amonde.

LXXIV.

De ghene dieerde horsten oft eperen van de voors. zwanen/
faisanten/patrijzen oft diergelijcke sal verstroopen/ sal ver-
beuren dertich guldens.

LXXV.

Item die in дер voeghen voors. sal schieten ofte vangen
eenen regher/oft sijnen horst bederuen/ sal verbeuren chien
guldens.

LXXVI.

Wel verstaende dat by al desen niet en wordt ghepresidie-
cieert ter gerechtechent van onsen Water-graue van Vlaen-
deren/

deren/den welcken in't regard van de zwanen sal blijuen in
sijne voors. ghorechticheyt ende jurisdictie als van oudts.

LXXXI.

Niemant en wort toe. ghelaten/ ten zp aen onsen Opper-
valckenaer om onsen dienst/ te vliegen eenige reghers/fal-
santen/patrijsen/ oft dierghelycke wildt/ t'sedert den eersten
dach der maendr van Maert tot den xv. van Oogst/op pene
van te verbeuren derrich guldens met de vogelen ende hon-
den / ende bouen dien te betalen de schade oft interest ghe-
schiet in de granen oft andere vruchten.

LXXXII.

Aen-gaende de sneppen ende pluuiere die behonden wor-
den in onse wouden/ boschken/ heerlijckheden ende dorpen/
wp laten die tot proffite van onse Commisen/diese in voor-
lede tijden genoten hebben/de welcke daer mede sullen doen
naer hunne gheliefte/ maer ter plaetsche daer onse Commisen
niet gewoon en zijn de selue te ghenieten/ als emolumenter
van hunne officien / wp houden die r'ous-waerts / om bp
onse Commisen verpacht te worden.

LXXXIII.

Ende sonder consent oft oorlof van onse voors. Commis-
sen/en sal nientant die moghen vangen in onse voors. wou-
den / boschken/ heerlijckheden ende dorpen/ op pene van te
verbeuren het garen/ sneppen oft pluuieren / ende vijs gul-
dens voorz amende,

LXXX.

Maer en verstaen onder t'voors. gebodt niet te begrijpen onse gepriveerde Vassalen ende Ondersaten/de welcke fullen mogen vanghen de voors. wilde zwanen ende andere voors. voghelen / ghelyck men van oudts ghewoon is te doen.

LXXXI.

Men sal hem oock reguleren naer t'ghene dat men van oudts ghedaen ende ghebruyckt heeft in't regard van het schieten oft vanghen van ent-voghels oft andere riuer-voghels/ niet busse/ pistole/ boghe/ oft andere instrumenten/ ende die hem vervoordert t'selue te doen tegē het voors. oude ghebruyck / sal verbeuren d'yn gulden/s ende oock de busse/ hondt/ oft ander instrument/ dat hy daer toe soude moghen ghebruyckt hebben.

LXXXII.

Item interdiceren ende verbieden eenen ieghelycken eenich ghevogelte te vangen met kreuckelen/ in wat plaatse dat het 3p/ op pene van te verbeuren twee guldens.

LXXXIII.

Item want by experientie bevonden wordt dat onder t'dechsel van quackelen te vanghen sommighe met hen d'zghen groter garen dan het quackel-garen / waer mede sp vanghen hasen/ konijnen/ patijnen/ende dierghelycke die ren/ w' hebben gheordonneert ende gheslatureert/ ordonne ren

ren ende statueren dat de ghene die bebonden sal worden
met dusdanich grooter garen / sal verbeuren dertich guldens
met het selue garen / ende t'ghene hi sal ghedaughen
hebben/ende en sal daer naer niet meer moghen gaen quac-
kelen/op ghelycke pene van dertich guldens.

LXXXII.

Item soo iemandt een tamme zwane schote oft doodde
sal verbeuren thien guldens / ende bouen dien aan den mee-
ster betalen andere thien guldens bouen de confiscatie van
de roers oft instrumenten daer mede hi het seft sal ghedaen
hebben.

LXXXIII.

Ende voor een songhe tamme zwane sal verbeuren vijs
guldens / ende betalen aan den meester ander vijs guldens/
oock bouen de confiscatiën van de instrumenten als bo-
uen.

LXXXIV.

Verbieden oock eenen ieghelycken te schieten oft in eenis-
ger marteren te stooren de zwanen die vergaderen in plaet-
sen daer toe hi ons ende onse voorzaeten gheordonneert die-
men noemt zwanen-driisten / op pene van dertich guldens
van elcke gheschoten oft ghestoorde zwane.

LXXXVII.

Alles sonder prejudicie van de gherectichepte ende jurisdiccie van onsen Water-graue van Vlaenderen soo hier vooren gheseyt is.

LXXXVIII.

Ende om datter dagelijcx verschepde klachten vallen ter oorsaecke van de dupf-koten/ wⁿ hebben verboden dat nemand dupf-koten oft veldt-kladden en houde / ten zy h^p d^y hunderen winnende landt ter vozen hebbe in eghendom oft in hueringhe / op pene van te verbeuren twintich guldens/ met alle de dupuen/ ende dat het dupf-kot sal af-ghebroken ende te niet gedaen worden/ ten ware dat h^p daer immemo-riale possessie recht verkreghen hadde van een dupf-kot te mogē stellen/ hoe wel h^p niet en hadde de voors. quantiteye van winnende landen / oft dat h^p van ons oft van onse Commisen daer toe consent verkreghen hadde.

LXXXIX.

Item wⁿ verbieden eenen iegelycken dupuen te vangen met loose oft valsche vallen/ oft andere gelijke instrumenten/ ia de selue in hunne hupsen te hebben / op pene van te verbeuren de voors. vallen / oft andere instrumenten / ende voor amende vijs guldens.

LXXXI.

Item dat nemandt hem en vervoordere op dupf-koten oft daer ontrent eenighe dupuen te schieten / op pene van te verbeuren vijs guldens/ ende de roers oft instrumente waer mede sijn geschoten oft ghevanghen sullen zyn/ noch oock de voors.

voors-duppen te vangen oft te schieten/ op pene van te ver-
beuren dyp guldens / ende de roers oft instrumenten als
voxe.

X C.

Item dat niemandt hem en verboordere ander mang
dupnen te vangen met lock-duppen/koecken/oft andere in-
uentien/waer dooz sp souden mogen gelockt worden/op pe-
ne van te verbeuren de selue lock-duppen/koecken/ende an-
dere inuentien/ niet vijs guldens voor amende / ende daer-
en-houen noch andere vijs guldens voor elcke dupne die-
mensal kunnen choonen alsoo ghevanghen te zijn.

X C I.

Tot welckten epnde de Officiers van onse Commisen
fullen de dups-koren moghen visiteren ende ondersoecken/
gelijck sp gedaen hebben in dooz-lede tijden est moge doen/
soo dicktwill als sp opinie fullen hebben van eenich miss-
brunck/ om te sien t'gene hun sal duncken al-daer tegen dese
onse Ordonnantie gheadaen te zijn.

X C II.

Sonder dat de enghenaers kommende niet de Officiers
op de voors. dups-koteu/ hunne dupnen fullen moghen up-
fagen/ oft eenich beleth doen aen onse voors. Commisen/ia
de selue visite/ op pene van arbitralijck ghestraft te worden.

X C III.

Wel verstaende nochtans dat nopende alle de voors-
gaende articule sprekende van dupnen/onse intentie is/dat-
men

men dese niet-teghenstaende in de quartieren daer eenighe
politische Ordonnantien ende Statuten des haluen ghe-
maecte ende ghepubliceert zijn hem sal naer de selue regu-
leren.

X C I V.

Onse voors. Commisen en sullen niemant moghen oorlof
gheuen teghen dese onse Ordonnantie te doen / op pene van
nulliteyt/ten ware hy onsen expressen laste oft conimissie.

X C V.

Ende als wij gelische permisie oft dispensatie sullen ges-
geuen hebben/ de gene diese verkregen hebben/sullen schul-
dich zijn die te thoonen onse Commisen / ende van de selue
noticie doen houden daer ende alsoo si sullen ordonneren.

X C VI.

Sonder dat de gene die sulcken oorlof sullen hebben/ den
seluen sullen moghen leenen aen andere/ op pene van te ver-
beuren twintich guldens / ende voor altyts te verliesen het
effect van hunnen doors. oorlof.

X C VII.

De Stadt-houders van de jagherne oft voghelyre/ oft de
Officiers hy onsen Opper-jagher ende Opper-valckenaer
gestelt/sullen alle exploieren doen/die uyt krachten van ons-
se Ordonnantie sullen moeten ghedaen worden/ ende sullen
hy hunnen consente moghen roers dragen tot hunne defensie/
maer in gevalle van enige contrauencie tegen dese onse
Ordonnantie/sullen van hunne officien gepnucert worden/
ende daer-en-bouen ghestraft naer hun misdaet.

Ende

XCVIII.

Ende soo haest als sy tot het officie sullen ontsaen zyn/ ende den eedt daer op ghedaen sullen hebben in handen van den seluen Opper-jagher ende Opper-valckenaer/ oft hunne Stadt-houders/ soo nemt wp hun in onse be waernisse ende protectie / ende de ghene die hun sullen resistentie oft gewelt doen in't stuck van hunne officien/ al waert onder ander pretext/sullen ghestrafst worden als ouer-creders van onse Ordonnancie ende andersins naer den heysch van de saecke / ende dat bp den President ende lupden van onsen Rade in Vlaenderen/ een wie de kennisse van resistentie oft gewelt gedaen in den voors. lande/ een Officier/s bedienende hunne officien toe-komt/ volgende oock het consent ghedraghen by onsen Opper-jagher van den seluen lande voor den Commissaris van onsen Secreten Rade daer toe ghe-deputeert van het jaer 1619.

XCVII.

Van alle andere fauten / misbruncken ende delicten/ oft de ghene die daer van souden mogen dependeren/waer van engenlijck bp de teghenwoordige niet en wort geroert/sullen de misdoenders arbitralijck ghestrafst worden. bp de voors. Rechters ghestelt ende gedeputeert op het stuck van de Jachte/ met t'ghene daer van dependeert.

C.

De voors. Rechters met hunne Gressier sullen hun ghe-necht houden ter ghewoonelijcke plaatzen ende daghen.

De

De

C II.

De voors. Rechters sullen in de saecken dependerende
van dese onse Ordonnantie / ghebruycken den segel die sp
van ouden tijden gebruyckt hebben/ ende daer sp noch gee
nen en hebben/ sal daer inne by ons versien worden.

C III.

Ende om dat onse Commisen sekerlijck hunnen heysch
moghen maecken / volghende dese onse Ordonnantie/ wⁿ
hebben ver klaert ende verklaren by desen onse meyninghe
te wesen/ dat alle de amenden hier vozen by ons ge statueert
verstaen worden voorz d'eerste repse dat het delict sal gecou
mitieert wesen.

C III.

Maer voor de tweede oft derde repse dat iemand sal mis
daen oft ghedelinqueret hebben / sal arbitralijck ghestraft
worden.

C IV.

Ende alsoo wⁿ verstaen dat sommige die tegen dese ende
onse auide reyssende placeerten op t'stuck van de
Iachr ghemaeckt/ misdoen ende delinqueren in Compas
gnie van meer andere / pretenderen dat sp mits betalende
een amende voorz al/ souden moeten ontslagen worden / wⁿ
verklaren onse intentie te zijn/ ende oock geweest te hebben
by onse voors-gaende Ordonnantie / dat ieghelyck van de
voors. delinquanten sal betalen volle amende.

Alle

C V.

Alle welcke voors. ciuile amenden sullen verdeypt wozden in dyp deelen / daer van d'reene toe-komen sal den aensbrengher / het tweede onsen Opper-jagher ende Opper-valckenaer / ende van het derde sullen de selue rekeninghe doen t'onsen proffijte aen die van onse Kecken-kamer toe Kijssel.

C V I.

Ende alsoo dickwils ghebeure dat onse Commisen bewonghen zijn te procederen teghen de voors. delinquanten die geenen middel en hebben/ oft verloopen ende dat om te mainteneren onse hooghe jurisdicctien / wijn verstaen dat in sulcken gevalle/ die van onse Kecken-kamer hun in rekeninge sullen passeren de kosten die sijn moghen gedaen hebben/ ende sullen hun daer van mogen rembourseren up de penninghen procederende van het derden-deel der amenden dat ons toe-behoort.

C V II.

Ende op dat de delicten soo veel te beter ende met meer der neerstiche pdr moghen ghestraft worden/ende den delinquanten benomen alle upweghen ende furselingen/ wijn hebben geoer onneert ende gestatueert/ ordonneren ende statuen by dese/ dat de vounissen gegeuen by de voors. Rechters separabel ten diffinitie/ sullen niet tegen staende d'appelarie die daer van soude moge vallen/ by prouisie ter execusie gestelt worden/ onder cautie nochans van te restiqueruen ghene ten diffinitie sal verklaert worden.

C 2

Item

C V I I I .

Item soo wie van de ouer-treders deser onser Ordonnatie den middel niet en sal hebben om te betalen de amenden hier vozen ghestatueert / w^p willen ende verstaen dat hy sal lichamelijck ghestrafte worden naer den heysch van de saecken/ ter arbitragie van de voors. Rechteren/ t^rzp met geeselinghe/ bannissement up^t onse boschen ende wouden/ ghevauckenisse te water ende te broode/ als anderssins.

C X.

Item want sommige gedoogen dat hunne kinderen ende knechten de voors. delicten committeren / w^p hebben verklaert ende verklaren / dat sulcken ouders ende meesters dissimulerende soo-danige delicten sullen betalen de keuren voor^t hunne kinderen ende knechten.

C XI.

Ende aengesien dat men in sulcke saecken sommierlijck behooxt te procederen/w^p hebben geordonneert ende ordonneren bp dese/ dat de gedaeghde/ghehoort hebbende de conclusie van onse Commisen/ sal ghehouden wesen t^rspit hem op-ghelept te kennen/ oft loochenen/ ende bp aldien hy dat ontkent/ ende naer-der-handt wordt ouerwonnen / hy sal door de lasterachige ontkenenis gecondemneert worden in al-sulcken amende van gelde als onse voors. Rechters sal goet duncken/bouen de kosten van den processe/ informatie ende thoon daer op beleet.

Ende

¶ I.

Ende door dien de delicten ghemeynelicck worden ghe-commiteert secretelijck ende in't verborghen / soo dat qua-lijk mogelijck is de delinquenten te ouerwinnen met ges-tungen/ waer op sy hun ghemeynlicck sonderen/ w^ep willen ende ordonneren dat onse Commisen oft hunne Officieren die sulcke delinquanten op t' stuck sullen bevonden hebben/ sullen geloost worden op hunnen eedt/ in saecken die niet te bouen en gaen de weerde van vijfchien guldens eens/ maer in saecken van meerder somme/ sullen tot hun moeten heb-been eenen mede-ghetupghe/ daer niet op te segghen en zp.

¶ II.

W^ep verstaen dat het k^rijchs-volck die dese onse Ordons-nantie sullen te bumpten gaen/ sullen onderworpen wesen de straffe in de selue begrepen/ ter kennisse ende jurisdictie van de Rechteren ghecommiteert totter decisie van t' ghene de Zacht aen-gaet/ ende dit teghenwoordich Edict.

¶ III.

Ghelyck oock sullen wesen de Studenten woonende in onse Universiteiten / die hun vervoorderen garen te spannen/ om te jagen met honden/ voghels/ sacken/ steeck-garen oft anderstins/ in wat voeghen oft maniere dat het zp.

¶ IV.

Verbieden oock alle Officieren ende Magistraten der steden ende dorpen in onse voors. landen gelegen/ ende oock allen anderen dien dit aen-gaen mach / te doen oft gheuen aeu de voors. Rechteren oft onse Commisen/ in't volbjengen

van dese onse Ordonnantie ende wille eenighe moedenisse
oſc beleth/ naer ter contrarien alle hulpe ende hulft/dies
versoche zijnde.

C F D.

Ende op dat de voors. executie niet beleth noch verach-
tert en worde / dooy het gheschil dat soude moghen rijsen op
t'ſept van jurisdictie / t'zij tusschen onse enghen Officieren/
oſt tusschen huu ende die van onse Vassalen ende Ondersa-
ten/ wi hebben verklaert en verklaren by desen dat d'execu-
tie van alle misdaden ende ouer-tredingen die geschiet sul-
len wesen in onse vrpe wouden / boschen/ waranden/ ende
hunne duwieren / aen-gaen ende toe behoozen sal onsen
Opper-jager en Gecommitteerde in t' stuck van de Jacht/
iegelyck binnen sijn district. Ende in gevalle datter diuer-
sche van onse voors. Commissen concureerden in een plaet-
se/aen den genen van hun die den neerstichsten ende d'eerste
sal geweest zijn priuatiuelijk ende ter exclusie van alle an-
dere onse Rechteren ende Officieren/ende die van onse Vass-
alen ende Ondersaten/ende dat t'selue worde gheobserveert
ten opſien van de misdaden ende ouer-tredingen ghecom-
mitteert in t' stuck van de Jacht / van groote roode ende
zwerte beesten / al waert oock bunt en onse vrpe wouden/
boschen ende waranden/ t'recht van onse Vassalen hebben/
de vrpe wouden ende waranden / blijuende altijds gheheel
tusschen de palen ende begrijp der seluer.

C F D. I.

Ende voorts soo vele aen-gaet alle andere poincten van
onse voors. Ordonnantie ende contrauentien van dier/ onse
voors. Gecommitteerde in t' stuck van de Jacht sullen daer
van hof en kennisse mogen hebben/oock priuatiuelijk ende
ter

ter exclusie van alle andere / sonder prejuditie van 'ghene
hier vozen anders specialisck in't regard van eenige poin-
ten is geordonneert / ende oock sonder prejuditie van de ges-
ne die souden mogen hebben priuilegie ter contrarien / ende
die daer af hunne riculen sullen ouerghebracht hebben / bin-
nen den tijt van dyp maenden daer toe ghestelt / by het vijs-
de articule deser Ordonnantie.

EX V I I.

Onthieden daer-omme ende bevelen onsen seer lieue ende
gherouwe die Hoofd-Presideten ende luiden van onsen
Secreten ende Grooten Raden / President ende luiden van
onsen Kade in Vlaenderen / ende alteranderen onsen Rech-
teren ende Officieren / ende die van onse Bassalen dien dit
aen-gaen sal / hunne Stadt-houders / ende elck van hun in't
besondere / soo ende ghelyck hun dit raecken sal / dat sy dese
onse teghenwoordighe Ordonnantie terstont uyt-roepen
ende verkondighen / ende doen uyt-roepen ende ver-
kondighen ouer al in de plaetsen ende palen van hunne
respectieve jurisdicthen / daer-men gelijcke publicatien ghe-
woon is te doen / op dat niemant daer van ontweten heyt
en pretendere / ende daer-en-bouen dat sy dese onse Ordon-
nantie bewaren / obserueren ende onderhouden / onverbuz-
kelijck in alle haere poincten ende articulen / naer de forme
ende inhouden van dien / niec-teghen-staende eenighe voor-
gaende Ordonnantien ter contrarien. Bevelen oock parti-
culierlyck onsen Opper-valkenaer ende Opper-jager van
Vlaenderen / hunne Stadt-houders / Rechters / Sergeanten
ende andere Officieren / dat sy met alle neersticheyt ver-
staen tot onderhoudt van dese Ordonnantie / ende sorge dza-
gen dat de selue van jare te jare den eersten dach der maende
van

van Heert van nieuw s w o r d e g h e p u b l i c e e r t e n d e v e r k o n -
d i c h t / i n a l l e s t e d e n e n d e p l a e s e n d a e r - m e n g e w o o n l i j c k i s
g e l i j c k e u p t - r o e p i n g h e n e n d e p u b l i c a t i e t e d o e n . W a n t o n s
a l s o o g h e l i e s t . D e s t o o z k o n d e n h e b b e n w p o n s e n s e g e l h e r
a e n d o e n h a n g e n . G e g e v e n i n o n s e S t a d t v a n B r u s s e l d e n
t w e e - e n - t w i n t i c h s t e n d a c h v a n H e e r t / i n ' t jaer o n s H e e r e n
d u i s e n t s e s - h o n d e r t e n d e e n - e n - d e r t i c h / e n d e v a n o n s e
K i j c k e n h e t c h i e n s t e / g h e p a r a p h e e r t B o i l l . V t . O p d e p l i j c -
k e s t o n d t g h e s c h r e v e n : By den Coninck i n sijnen R a d e , e n d e
o n d e r t e e c k e n t V e r r e y k e n . E n d e w a s d e v o o r s . O r d i n a n t i e
g h e z e g h e l t m e t t e n g r o o t e n Z e g h e l v a n s i j n e M a j e s t e p t / i n
r o o d e n w a s s e u p t - h a n g h e n d e o p d o b b e l e n s t e e r t e v a n p a r -
k e m e n t .

Cyfuer

Cy suict la sentence mentionnée au Proeme de ceste.

Eu au Conseil Priué le proces y instruict entre le Duc d'Arschot, Cheualier de l'Ordre du Thoison d'or, & Grand Faulconnier du Roy en ces pays-bas suppliant par deux requestes y presentées le xvij.de Janvier & ix.de Feburier 1628. & demandeur d'une part, & le Comte de Middelbourg, Grand Veneur de Flandre rescrivent d'autre, veue aussi autre requeste presentée par ledict Duc le xx. de Juillet 1629. & diuers memoriaux par luy exhibez tant en ladicté qualité de Grand Faulconnier qu'est ledict Grand Veneur dudit pays de Flandre, afin que fut mis ordre à la perception des droicts & exercice des jurisdictions appartenans ausdicts estats respectivement, & plusieurs pieces exhibées de part & d'autre, mesmes celles du proces jugé audict Conseil le v. de Septembre 1618. entre feu le Duc d'Aumale, Grand Faulconnier d'une part, & ledict feu Comte de Middelbourg d'autre, & enoutre les pieces du different aussi instruict audict Conseil Priué entre les deputez des deux villes & terroir d'Alost suppliants requerans que soit declaré que le Grand Veneur ou son Lieutenant ne pourroit commettre Officiers de la Chasse aux villages tant de sa Majesté que des Vassaux audict terroir d'Alost, d'une part, & ledict Duc d'Arshot en ladicté

F quali-

qualité de Grand Veneur de Flandre ensemble le Baron de Boulers son Lieutenant audict pays d'Alost rescribens debattans ladictre requisition d'autre.

Sa Majesté desirant donner ordre, tant aux poincts en debat entre lesdits parties qu'à ceux representez par lesdits memoriaux, & par quelques lettres escriptes à ce Conseil par les President & gens du Conseil en Flandre & autres concernans le faict de la Chasse audict pays, declare qu'en conformité de ladict sentence du v. de Septembre 1618. la cognissance & judicature des contrauentions aux Placcarts emanez sur le faict de la Venerie & Faulconnerie , compete & appartient au Grand Veneur dudit pays de Flandre , & aux Juges qu'il peut commettre pour le faict de la Chasse és lieux où il a ses sieges (lesquels juges & sieges s'appelleront comme d'ancienneté juges ou sieges de la Chasse, ou de la Venerie & Faulconnerie) sans que ledict Grand Faulconnier aye aucune jurisdiction ou judicature. Bien peut il commettre Lieutenans & Officiers ou Sergeans pour faire les calenges & apprehensions où elles escheent , & mettre à droict les Contrauenteurs desdits Placcarts entant que touche ladict Faulconnerie, & en poursuivre & instruire les causes pardeuant le siege estably au quartier où la contrauention sera aduenue, ou y sera faict droict ou ordonné ce que de raison.

son. Comme aussi le Grand Veneur peut establir sem-
blables Officiers pour ce qui concerne son estat , tels
respectiuement qu'ils ont eu d'ancienneté,sans admet-
tre titres ou offices nouveaux.

Bien entendu que pour eviter tous inconueniens
qui pourroient estre causez par le trop grand nombre
d'Officiers , lesdicts Grand Faulconnier & Grand Ve-
neur respectiuement, en viseront moderement , & se
contenteront de mettre & establir en chasque terroir
ou chastellenie de grande estendue, comme celles d'A-
lost,d'Audenaerde & Courtray,deux Lieutenans & six
Sergeans, & es autres vn Lieutenat & quatre Sergeans,
sans plus , portant soing & donnans l'ordre qu'il con-
uient à ce que lesdicts Officiers se comportēt en l'exer-
cice de leurs offices modestement,sans viser de compo-
sitions,concussions ou d'autres voyes illicites , soubs
griefues peines,à l'arbitraige des Iuges commis par le-
dict Grand Veneur ausdicts sieges , lesquelles peines
seront executées sans conniuece ou dissimulation.

Et au cas que lesdict Grand Faulconnier ou Grand
Veneur fussent negligens par l'espace d'un an à pour-
suiure la punition desdicts exces & autres delictes de
leurs Officiers au faict de leursdicts offices,le Procureur
General de Flandre en pourra faire ladicte poursuite

F 2 par

par devant ceux du Conseil d'icelle prouince , lesquels en ce cas en auront la cognoissance , & y feront droict comme il appartiendra en justice.

Demeurant la poursuite,cognoissance & judicature des exces & delicts qui se pourroient commettre par lesdicts Officiers de la Chasse, autrement qu'au regard d'icelle Chasse ou de leursdicts offices , aux Iusticiers, Officiers,& Iuges ordinaires, lors que lesdicts Estats de Grand Faulconnier & Grand Veneur seront tenuz & deferuiz par vn (comme presentement par ledict Duc d'Arschot) icelluy pour euiter multiplicité d'Officiers & autres inconueniens conferera chascue desdicts offices de Lieutenant,Sergeant & autres, tant pour le faict de la Faulconnerie que de la Venerie respectiuement, à vne personne & par vne commission , tant que com modement faire se pourra,

Sans que pour cesera introduicte ou admise confu sion non plus au regard des exploicts (qui auront leurs effects,& seront reputez selo la qualité de ce pour quoy ilz auront esté faictz soit touchant les oyseaux ou autre sauagine) que pour les droicts & emolumens en dependans,soit au prouffit de sa Majesté ou desdicts Grand Faulconnier ou Grand Veneur, ou leurs Officiers, dont chascū prouffitera selon la qualité respecti ue des

ue des exploits , nonobstant ce que jusques à présent pourroit auoir esté obserué au contraire par les grands Veneurs de Flandre, pour la part des amendes & confiscations appartenant à l'office du grand Faulconnier.

Et suiuant ce que dessus sa Majesté faisant droict au different meu sur ladicté requeste du Duc d'Arschot du ix. de Feburier 1628. declare Laurens Tregghers, Officier dudit Grand Faulconnier, bien auoir esté attraiet pour l'exces mentionné par icelle requeste pardeuant les Iuges du siege de la Chasse à Courtray, leuant la surveillance des procedures accordée audict suppliant par apostille dudit ix. de Feburier.

Quant aux points representez par les memoriaux exhibez de la part dudit Duc d'Arschot, tant en qualité de Grand Faulconnier que de Grād Veneur de Flandre, desquels n'est disposé ou que ne sont assez esclairciz par l'Ordonnance faicte ce jourd'huy touchant la Chasse , sadicté Majesté pour à l'aduenir remedier aux desordres qui à raison des droicts & autoritez appartenans ausdicts deux Estats pourroient foudre és procedures pardeuant lesdicts Iuges ou sieges de la Venerie & Faulconnerie ou autrement, ordonne ausdicts Iuges & à tous autres à qui ce pourra toucher de se cōformer aux Placcarts & instructions sur le fait de la Chasse , &

particulierement au styl & maniere desdicts procedures decrete en ce Conseil le v. de Iuing seize cent dix-neuf, qui sera derechef publié avec ladiete Ordonnance de ce jourd'huy, defendat à iceux Juges de depeschér adjournemens par lettres closes ains seulement par conditions ouuertes & arraisonées en suite du premier article dudit styl de proceder.

Et quand plusieurs auront mespris ou contreuenu ausdicts Placcarts en compagnie , pour ne trop greuer & surcharger les subiects de sa Majesté par despens superfluz, tous les Contreuenans ou delinquans seront adjournez par vne seule lettre, contenant le faict commis en compagnie, comme aussi les causes seront ainsi mises & appellées aux rolles contre tous ensemble , & les actes de sentence, soient interlocutoires ou definitives, comme aussi de lettres executoriales & requisitoriales , & tous autres se depeschront en la mesme forme, & non contre chacun en particulier, comme a esté faict iusques à present , sans prejudice neantmoins des amendes statuées par lesdicts Placcarts, esquelles chacun pourra estre condamné , lors que suivant iceux Placcarts les cas se trouueront y estre disposez.

Et pour ne confondre les causes qui concerneront la Venerie avec celles de la Faulconnerie , elles seront mises

mises aux registres ou rolles separement , avec adjetion de leurs qualitez respectiuement , à l'çauoir qu'elles touchent ladicté Venerie ou Faulconnerie.

Lesdits Grand Veneur & Grand Faulconnier , & leurs Officiers & Commis respectiuement se conformeront aussi precisement en la deseruiture de leurs Estats & offices , ausdictes Ordonnances , Placcarts & Reglemens en suite de ladicté sentence du v.de Septembre 1618. sans y contreuenir ou permettre que y soit contreenu.

Et en conformité de la mesme sentece les exploicts qui toucheront les oyseaux se feront par les Lieutenās, Officiers & Sergeans dudit Grand Faulconnier ou en icelle qualité , comme ceux de la Venerie par les Lieutenans, Officiers , & Sergeans du Grand Veneur , ou en icelles qualitez.

En la mesme forme & maniere s'adjuderont ausdicts Grād Veneur & Grand Faulconnier ou leursdits Officiers respectiuement les peines & amendes & confiscatiōns encourrues suiuant lesdicts Placcarts & Ordonnances.

Et

Et quant aux peines & amendes qui escherōt pourfaictz , qui peuuent concerner l'vn & l'autre desdicts offices, si comme port d'arquebuses, rets, & autres instrumens propres tant pour prendre oyseaux qu'autre sauuagine les exploictz s'en pourront faire par les Officiers de l'vn ou de l'autre par preuention, & les adjudications desdictes peines & amendes ou confiscations se feront à celuy par les Officiers duquel l'exploict aura esté faict.

Et l'on se reglera à l'aduenant de ce és presentations & poursuites des causes & depeschés des actes , & des condamnations ou sentences.

Quant aux appellations des sentences desdicts Iuges de la Venerie & Faulconnerie , il y sera procedé au Conseil Priué à dilaiz briefs & peremptoires par employ des procez par escript conformement aux Ordonnances & Instructions du Grand Conseil.

Et comme sa Majesté pour bonnes raisons entend reseruer à elle & ausdicts Iuges de la Venerie & Faulconnerie soubz le ressort immediat de sondict Conseil Priué la cognoissance & judicature de toutes les causes concernans la Venerie & Faulconnerie audict pays de Flandre , suiuant plusieurs declarations sur ce faictes,
tant

tant de sa part que par les Archiducqz, & ses autres pre-
decessseurs Comtes & Comtesses dudit pays de Flandre, elle veuillant pourveoir à ce que les bons subjects
soyent preseruez de fraiz superfluz & procedures de lon-
gue durée qui se pourroient causer par proces qui s'in-
centeroient en matieres de complaincte, maintenue &
autres possessoires pour ledict faict de la Chasse, à trou-
ué conuenir d'ordonner, comme elle ordonne par ceste
(apres auoir fait examiner en sondict Conseil Priué
tant aucuns debats particuliers meuz sur ce subject,
que ce que sur le mesme subject a esté representé par les
President & gens du Conseil en Flandre, signamment
par leurs lettres du xxij. d'Auril & xij. d'Octobre
1620. & par feu le Comte de Middelbourg Grand Ve-
neur dudit pays respectiuement) que dorese nuant ne
soyent admises ny praticquées pour ledict faict de la
Chasse aucunes procedures par lesdictes voyes de com-
plaincte, maintenue & autres possessoires, mais que y
soit procedé au petitoire seulement. Bien entendu qu'esi-
dictes procedurés au petitoire, les parties se pourront
fonder non seulement sur titres, mais aussi sur posses-
sions anciennes, & y prendre conclusions prouisione-
les telles qu'elles trouueront conuenir pour la conser-
uation de leurs droicts & possessions, ausquelles sera
par les Iuges pris regard tel qu'il conuient pour y or-
donner, mesmes prouisionelemēt es cas où sera trouué

G

y es-

y escheoir prouision, le tout si auant que par le decret
mét de la peine comminée par ladicté Ordonnance de
ce jourd'huy sur le faict de la Chasse, lesdictes parties
ne soyent priuées desdicts droicts par elles pretenduz à
faute d'auoir endeans le temps y limité exhibe leurs ti-
tres & verifie leursdicts droicts.

N'entendant point soubs la declaration generale re-
prise au commencement de l'article precedent com-
prendre les actions personnelles qui s'intenteront con-
tre les Fermiers d'aucuns chens, rentes, recognoissan-
ces, redeuances ou autres droicts competans à ladicté
Majesté & ausdicts Grand Faulconnier ou Grand Ve-
neur audict pays de Flandre, ou à leurs Lieutenans ou
Officiers, pour le payement desdicts cens rentes rede-
uances ou droicts, ou les arrieraiges d'iceux, dont la co-
gnoissance & judicature appartiendra aux Juges ordi-
naires.

Comme aussi des actions pour injures verbales pro-
férées contre les Officiers ou Sergeans de ladicté Vene-
rie ou Faulconnerie, ores qu'à cause de leurs offices ou
exploicts, moyennant que ce ne soit point en faisans
ou exerceans leursdicts exploicts & offices, auquel cas,
cessant toute resistance de faict, sa Majesté declare que
la cognoissance en sera prise avec celle de la cause
prin-

principale de l'exploit par lesdits Juges de la Venerie
& Faulconnerie, lesquels y feront droit, & pourront
condamner l'injuriant en amende ou autrement selon
l'exigence, qualité & enormité desdites injures.

P R I V I L È G E.

SA Majesté ce que dist est considéré ; inclinant favorablement à la supplication & requête d'*Hubert Anthoine, dit Vespasius, Suppliant,* luy a octroyé, permis, & accordé, octroye, permet, & accorde de grace especiale par ces présentes qu'il puist & pourra seul à l'exclusion de tous autres imprimier toutes Ordonnances, Edicts, Statuts & Placards, qu'au nom de sa dite Majesté seront edictez, statuez, & publiez, en la forme, & selon le itil & langage qu'on les depescera, & iceux vendre & distribuer, ou faire vendre & distribuer en & par toutes les Prouvinces & Pays de pardeça, de l'obeyssance de saidie Majesté, en se reglant, suyuant les Ordonnances dressées ou à dresser sur le fait de l'Imprimerie. Défendant & interdisant saidie Majesté bien expresslement par cestes à tous Imprimeurs, Libraires, & autres quelz qu'ils soient, de n'imprimer ou contrefaire lesdites Ordonnances, Statuts, Edicts, & Placards, ny-aileurs imprimiez ou contrefaictz, apporter, vendre ou distribuer ds Pays de pardeça, sans l'aduec & consentement dudit Suppliant, soit en vertu de quelque priuilege ou consentement particulier qu'ils ont, ou pourront auoir des Gouverneurs, Consaux, Prouinciaux, Magistrats, ou d'autres quels qu'ils soient, à paine de confiscation & perte des exemplaires, & par dessus ce de trois florins Carolus d'amende pour chacun ex exemplaire qui sera este imprimé ou vendu, applicable la moitié au prouffit de saidie Majesté, & l'autre moitié audié Suppliant. Si ordonne saidie Majesté aux Chef, Presidens & gens de ses Priué & grand Conseils, Presidens & gens de ses Consaux Prouinciaux de Luxembourg, Flandres, Artois, & Namur, grand Bailli de Hainau, gens de son Conseil à Mons, Gouverneur de Lille, Douay, & Orchies, Bailli de Tournay & Tournesiz, Preost le Comte à Valenciennes, Escoutette de Malines, & à tous autres ses lucticiers, Officiers, & subjects qu'il appartiendra. Ensemble à tous Imprimeurs & Libraires residens soubs son obeyssance de selon ce eux reigler & conduire sans aucune difficulté, car son plaisir est tel. Faict à Bruxelles soubs le Cachet secret de saidie Majesté, cy mis, le neuiesme jour du mois d'Aoust. 1625. Ma. Vt.

E. DE BERTI.

Et au Conseil de Brabant,

Signé

DE VVITTE.

